

Vuurwerk afsteken moet verboden worden

Half Nederland wil geen geknal met de jaarwisseling meer. En terecht, vuurwerk veroorzaakt ellende.

Theo Boer en Cees van der Windt
ethicus en oogarts

Veel mensen zien ernaar uit om met Oud en Nieuw vuurwerk af te steken. Het hoort erbij, net als oliebollen en champagne. Met een sigaartje buiten staan, lekker knallen, mooie kleuren, en ondertussen de burens de hand schudden. Oud en Nieuw is een uitbundig en democratisch feest. Gelukkig maar, want voor de rest zijn we toch al zo netjes.

Toch heeft de Nederlandse vuurwerk-idylle ook hardnekkige schaduwzijden. Vuurwerk kost handen, voeten, trommelvliezen, ogen en mensenlevens. Het Nederlands Oogheelkundig Gezelschap bond vorige week de kat de bel aan door te pleiten voor een algeheel vuurwerkverbod. Rond de laatste jaarwisseling alleen al moesten 268 mensen worden behandeld met oogletsel. 24 ogen werden blind – meer dan er in de hele Irak-oorlog bij Nederlandse soldaten verloren gingen.

Het operatief verwijderen van een oog als gevolg van vuurwerkschade behoort voor een oogarts tot de elendigste onderdelen van zijn werk. Het gaat veelal om jonge en gezonde mensen: tieners, kinderen, passanten, die in één klap worden geraakt in hun levensgeluk, sport, beroepskansen en partnerkeuze. Zelfs een week voor de jaarwisseling hebben zich al weer vuurwerkincidenten voorgedaan.

Er zijn weinig dingen waarvan we tolereren dat ze mensen ernstige schade toebrengen. Roken is op veel plaatsen verboden en waar het wel is toegestaan, is de overlast zoveel mogelijk beperkt tot de veroorzaker zelf. Bij vuurwerk wordt intussen de meeste schade toegebracht door derden. Bij de helft van de letsels is het vuurwerk niet door het slachtoffer zelf aangestoken. Misschien ligt de grootste schade wel in het gevoel dat Nederland voor korte tijd door een vorm van terreur wordt geregeerd,

Vanaf vandaag mag vuurwerk verkocht worden.

FOTO ANP

zij het dat die terreur in de ogen van velen mild en 'speels' is.

Grote groepen burgers zijn bang voor vuurwerk en de daarmee samenhangende agressie. In steden durven vele ouderen niet meer naar buiten. We zijn het gewoon gaan vinden maar eigenlijk is het te gek: een maand lang moeten we met grotere enveloppen naar het postkantoor omdat de openingen van de postbussen vuurwerkproof gemaakt zijn. Wie de jaarwisseling elders doorbrengt wordt geadviseerd zijn brievenbus dicht te timmeren. Kliko's moeten opgeborgen, konijnen binnengehaald, katten en honden op schoot genomen: veel heil en zegen!

Het massaal afsteken van vuurwerk levert ook milieuschade op. Mensen met astma en allergieën hebben last van de zwavelhoudende rook. Wie zich op weg begeeft vormt een welkome schietschijf en rijdt met vaak te grote snelheid naar zijn bestemming. Zelfs hulpdiensten vormen een doelwit. Auto's worden in brand gestoken en brievenbussen opgeblazen: Gelukkig Nieuwjaar! Na het feest mogen gemeentelijke reinigingsdiensten uitrukken om het roodgekleurde tapijt weer op te vegen. Eens per jaar hoeven we onze rommel kennelijk niet zelf op te ruimen, en dat aan het begin van een jaar vol goede voornemens. De ingetogenheid van Kerst wordt verruild voor een grimmig uiteinde.

Gebruik en misbruik liggen zelden zo dicht bij elkaar als hier, waarschuwendes spotjes en gedetailleerde regels ten spijt. Wat ons betreft, en 48 procent van de Nederlanders denkt er net zo over, is het tijd voor een algeheel verbod. Vuurwerk buiten speciaal daarvoor ingerichte plekken zou niet mogelijk moeten zijn. In landen waar dat laatste een feit is, vinden tijdens de jaarwisseling minder calamiteiten plaats. Mensen kunnen veiliger over straat.

Natuurlijk neem je sommigen daarbij wat af. Maar plezier waarbij anderen geschaad worden moet nu eenmaal beteugeld worden. Ook met een vuurwerkverbod blijft er nog meer dan genoeg te feesten over. Sterker: voor miljoenen Nederlanders kan het feest dan pas echt gaan beginnen.